

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση

Το εγχειρίδιό μας της Ψυχαναλυτικής Θεραπείας κατέχει μία καταξιωμένη θέση από την έκδοση των πρώτων δύο τόμων (1985/1988). Αυτοί οι τόμοι χαίρουν εκτίμησης στο χώρο της εκπαίδευσης, της θεραπείας και της έρευνας. Εντωμεταξύ ένας τρίτος τόμος έχει εκδοθεί στη γερμανόφωνη Ευρώπη (2009). Στο τόμο αυτό καταγράφεται η προσπάθεια ερευνητών από το Ούλμ να εφαρμόσουν στην έρευνα τη μεθοδολογία της μελέτης περίπτωσης. Τα κείμενά μας παρουσιάζουν την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις κυρίαρχες τάσεις στη θεωρία, στη κλινική πρακτική και στη ψυχαναλυτική έρευνα.

Εξαρχής είχαμε κατά νου να εκδώσουμε μία γερμανική (1988) και μία αγγλική έκδοση. Η τελευταία εκδόθηκε υπό τον τίτλο *Psychoanalytic Practice* (1987 / 1992). Μέχρι τώρα το βιβλίο μας έχει μεταφραστεί σε πολλές περισσότερες γλώσσες. Δεν αναμέναμε μία τόσο ευρεία διανομή. Το γεγονός αυτό πραγματικά έχει ξεπεράσει τις προσδοκίες μας.

Μία ουγγρική ομάδα ψυχαναλυτών που πλαισίωνε τον Janos Harmatta βρισκόταν στην αναζήτηση για τη μετάφραση μιας κριτικής αναφοράς στη σύγχρονη ψυχαναλυτική θεωρία και πράξη. Οι τελευταίοι κατέληξαν στο εγχειρίδιο του Ούλμ και το 1987 και 1991 οι Ferenc Blümel, Janos Harmatta, Edit Szerdahelyi και Gabor Szöny εξέδωσαν το *A Pszichoanalitikus Terapia Tankönyve*.

Οφείλουμε την ισπανική μετάφραση *Teoria y Practica del Psicoanalisis* (1989 / 1990) στον Juan Pablo Jiménez ο οποίος εργάστηκε για αρκετά χρόνια στο τμήμα ψυχοθεραπείας του Ούλμ. Ο ίδιος και η σύζυγός του Gabriella Blum ανέλαβαν το έργο τη μετάφρασης κατά την παραμονή τους στο Ούλμ. Με την επιστροφή του στη Χιλή ο ίδιος υπήρξε αντικείμενο κριτικής επειδή υιοθέτησε την θέση του Ούλμ στη κλινική πρακτική και έρευνα. Σύμφωνα με τον Ricardo Bernardi, ήταν αυτό καθεαυτό το εγχειρίδιο του Ούλμ το οποίο αργότερα έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της ερευνητικά προσανατολισμένης ψυχανάλυσης στην Ν. Αμερική.

Η επιστημονικού περιεχομένου επαφή με την ομάδα που πλαισίωνε τον Salvatore Freni

(Mailand) το 1987 στα πλαίσια του Διεθνούς Συνεδρίου της Εταιρίας για Έρευνα στη Ψυχοθεραπεία του Ούλμ (1987) οδήγησε στην ιταλική μετάφραση: *Trattato di Terapia Psicoanalitica* (1990 / 1993).

Από τα τακτικά σεμινάρια στη Έρευνα Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας από τον δευτερεύον συγγραφέα στο Porto Alegre / Brazil προέκυψε η Πορτογαλική έκδοση του πρώτου τόμου: *Teoria e Prática da Psicanálise* το 1992.

Ο Jan Zenaty παρείχε την τσεχική μετάφραση. Γνώρισε το εγχειρίδιο του Ούλμ μέσα από τις επαναλαμβανόμενες μελέτες του στο Ούλμ και στη Φρανκφούρτη και τελικά παρήγαγε την τσεχική έκδοση: *Psychoanalytická Praxe* (1992 /1996).

Η Anna Czovnitzka στη Βαρσοβία ήταν υπεύθυνη για την πολωνική μετάφραση *Podrechnik Terapii Psychoanalitycznej* (1996, 1996), η οποία χρηματοδοτήθηκε από τη Robert Bosch Stiftung (Στουτγάρδη).

Η συνεισφορά μας στην ανασυγκρότηση της ψυχανάλυσης στη Μόσχα από τις αρχές της δεκαετίας του '90 οδήγησε τους Ρώσους συναδέλφους μας να αποφασίσουν να δώσουν προς μετάφραση το Εγχειρίδιο του Ούλμ υπό την εκδοτική διαχείριση των Anna Kazanskaja και Igor Kadyrow. Το *Sovremennyy Psikhhoanaliz* (1997 a, b) είναι πλέον το καθιερωμένο εγχειρίδιο σε πολλές περιοχές της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης και ανατυπώνεται παράνομα.

Η επαφή με τον Ρουμάνο αναλυτή και εκδότη της ψυχαναλυτικής λογοτεχνίας Vasile Zamfirescu είχε ως αποτέλεσμα την ρουμανική έκδοση: *Tratat de Psihanaliza contemporana* (1999, 2000): η έκδοση αυτή χαίρει μέχρι στιγμής δεύτερης αναθεώρησης

Οφείλουμε τη βουλγαρική μετάφραση του πρώτου τόμου: *Utschebnik po Psichoanalititschna Terapia* (2009) στη πρωτοβουλία του Nicola Atanassov της ψυχαναλυτικής ομάδας μελέτης της Διεθνούς Ψυχαναλυτικής Ένωσης στη Σόφια.

Η περσική μετάφραση και των δύο τόμων: : *Amouzeshe Roykarde Darmanie Ravankavi* (2009, 2011), για την οποία πρέπει να ευχαριστήσουμε τον Said Pirmoradi από το Isfahan, μας κατέπληξε δεδομένης της πολιτικής κατάστασης που επικρατεί εκεί.

Και τώρα χάρη στην αφοσίωση του Andrey Khatchaturian και του Anahit Krishchyan και οι δύο τόμοι του εγχειριδίου του Ούλμ έχουν μεταφραστεί ακόμη και στην αρμενική γλώσσα: *Ardi Psichoanalisi Himunkner Hator* (2015a,b) έπειτα από πολλά χρόνια δουλειάς από μέρους τους.

Και τώρα εμπνευσμένοι από την ενθουσιώδη δουλειά του Khatuna Invanshivili (Τιφλίδα) μπορούμε να γιορτάσουμε την ολοκλήρωση του πρώτου τόμου στη γεωργιανή γλώσσα.

Αντί να αποπειραθούμε εμείς οι ίδιοι να αξιολογήσουμε αυτή τη διεθνή αναγνώριση, θα θέλαμε να παραθέσουμε κάποιες κριτικές. Ο Philip Rubovitz-Seitz (Ουάσινγκτον) έδωσε έμφαση στο καινοτόμο προσανατολισμό του εγχειριδίου του Ούλμ λέγοντας:

Αν και πρόκειται σαφώς για εγχειρίδιο, αυτή η δουλειά είναι ριζοσπαστικά και αναζωογονητικά διαφορετική από οποιοδήποτε άλλο εγχειρίδιο ψυχανάλυσης (J Nerv Ment Dis 1988, p. 697).

Ο καταξιωμένος στις Η.Π.Α ψυχίατρος ,Richard Chessik, άνοιξε την ιδιαίτερα επικεντρωμένη στη λεπτομέρεια κριτική του πρώτου τόμου με τα εξής λόγια:

Αυτό το βιβλίο είναι ακριβό αλλά αξίζει και το τελευταίο ευρώ. Το βιβλίο επικεντρώνεται στη συνεισφορά του ψυχαναλυτή στη θεραπευτική διαδικασία. Κατά τη γνώμη των συγγραφέων, οι οποίοι είναι Γερμανοί ψυχαναλυτές, ο ψυχαναλυτής επηρεάζει διαρκώς όλες τις πλευρές της θεραπείας... Αυτό σαφώς δεν είναι ένα βιβλίο για αρχάριους. Είναι ιδιαίτερα διανοούμενου περιεχομένου και ορισμένες από τις προτάσεις είναι δύσκολες στη μετάφραση. Προϋποθέτει μία σημαντική γνώση του πεδίου και μία ουσιώδη επαφή με τη ψυχαναλυτική βιβλιογραφία. Παρόλαυτα για προχωρημένους θεραπευτές είναι αξιοσημείωτα προκλητικό και σίγουρα ενδιαφέρον. Οι συγγραφείς καταφέρνουν να αναφερθούν σχεδόν σε όλα τα σύγχρονα επίμαχα ζητήματα του χώρου (Am. J. Psychiatry 1988 p. 884).

Στη συνέχεια προσθέτει αποδοκιμαστικά:

Αν και οι συγγραφείς είναι καλοί γνώστες των διαφορετικών ψυχαναλυτικών θεωριών, δηλώνουν χωρίς αποδείξεις, «Πιστεύουμε ότι δικαιολογημένα

μπορούμε να μιλάμε για συγκλίσεις ανάμεσα στις διαφορετικές σχολές καθώς επίσης και στους όμορους κλάδους». Αυτή η δήλωση θα εγείρει σίγουρα πολλές αντιπαραθέσεις. Κάποιοι μπορεί να ισχυριστούν, ότι αυτές οι σχολές στη πραγματικότητα χαρακτηρίζονται από αποκλίσεις και πολώσεις και όχι από συγκλίσεις.

Θα αναφερθούμε σε αυτό το σημείο κριτικής αργότερα, όταν ορίζουμε τη τρέχουσα θέση μας στο Πρώτο Κεφάλαιο. Παρακάτω υποστηρίζει το αίτημα μας για εμπειρική επαλήθευση των αποτελεσμάτων των ψυχαναλυτικών προσπαθειών:

Η έμφασή τους στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της ψυχαναλυτικής θεραπείας από επιστήμονες ερευνητές είναι συνεπής με τη συζήτηση της κατάστασης της ψυχανάλυσης στη Γερμανία, η οποία υποστηρίζεται από διαιτητικού τύπου σχέδια πληρωμών. Σε τέτοιου τύπου ιατρικά συστήματα αυτές οι διαδικασίες πρέπει να αποδεικνύονται εμπειρικά για την αποτελεσματικότητά τους, έτσι ώστε να πείθουν τους οργανισμούς ότι αξίζει να πληρώνουν (p. 885).

Μία σκανδιναβική κριτική εντόπισε επακριβώς την πρόθεσή μας να δημιουργήσουμε ένα εγχειρίδιο για τον «καλά ενημερωμένο αναγνώστη» αντί για έναν αρχάριο, γεγονός το οποίο έχουμε προφανώς επιτύχει, αν και αναφορές από όλο τον κόσμο δείχνουν ότι ακόμη και για τους αρχάριους μπορεί να επιτευχθεί μία ενδελεχής επισκόπηση των τρεχόντων ζητημάτων με τη βοήθεια αυτού του βιβλίου:

Προτείνω ειλικρινά αυτό το βιβλίο σε όποιον βρίσκεται στην ανάγκη μιας καλής επισκόπησης όσον αφορά το πώς ήταν και το πώς έχει εξελιχθεί η ψυχανάλυση σήμερα. Είναι αναγκαία μία καλή βασική κατανόηση της ψυχανάλυσης προκαταβολικά, προκειμένου αυτό το βιβλίο να γίνει αναγνώσιμο. Πιστεύω ότι είναι ένα βιβλίο για καλά ενημερωμένους αναγνώστες. Στο φοιτητή της ψυχανάλυσης, πιστεύω ότι θα μπορούσε να προσφέρει μία τελική σφαιρική κατανόηση της ψυχανάλυσης. Χρησιμοποιήστε το για να συζητήσετε την πολυπλοκότητα της ψυχανάλυσης στο τέλος της ψυχαναλυτικής εκπαίδευσης! (Anna Danielsson-Berglund, Scand Psychoanal Rev 1989, S. 92).

Ένα ακόμη σχόλιο από αυτή τη πλευρά του κόσμου, αυτή τη φορά από τον Eivind Haga από την Νορβηγία, είναι επίσης της άποψης ότι το εγχειρίδιο του Ούλμ δεν αποτελεί μία εύκολη εισαγωγή για τον μη μυημένο αναγνώστη, αλλά παρόλαυτα:

Είναι περισσότερο μία συναρπαστική πρόκληση για τον προχωρημένο αναγνώστη και τον έμπειρο επαγγελματία και (ελπίζω) να αποτελεί πρόσκομμα για τον ορθόδοξο ψυχαναλυτή (Nord. J. Psychiatry 1992, S. 202).

Το να αποτελεί πρόσκομμα για τον ορθόδοξο ψυχαναλυτή είναι κάτι που θα επιθυμούσαμε ιδιαίτερα για το βιβλίο. Είναι το λιγότερο στο οποίο αποσκοπούμε.

Ακόμα και πριν την γενική χρήση του όρου της παγκοσμιοποίησης, η ψυχανάλυση είχε διεθνοποιηθεί με κατά τόπους διαφοροποιήσεις. Το έτος έκδοσης του πρώτου τόμου ο Wallerstein (1985) έδωσε στο προεδρικό του λόγο στην Διεθνή Ψυχαναλυτική Ένωση στο Μόντρεαλ το τίτλο «Μία Ψυχανάλυση ή πολλές;». Δύο χρόνια αργότερα στη Ρώμη υπονόησε το «κοινό υπόβαθρο» (common ground). Κατά τη γνώμη μας το γεγονός αυτό έγκειται στο παρελθόν δηλαδή στο έργο του S. Freud ως πατέρα-θεμελιωτή. Στην πρώτη έκδοση έχουμε προσπαθήσει ακόμα πιο σκληρά να δικαιώσουμε τις πολλές ψυχαναλύσεις των καιρών μας. Οι εξελίξεις των τελευταίων τριάντα χρόνων έλαβαν χώρα κατά τον τρόπο που τις περιγράφουμε. Ουσιαστικά όλα τα ζητήματα που μας προβλημάτισαν έχουν αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στη διεθνή βιβλιογραφία. Τα κριτήρια επιλογής αυτών των υπό ανάλυση ερωτημάτων επεξηγούνται εκτενώς στο πρόλογο. Οι προαναφερθείσες μεταφράσεις του εγχειριδίου του Ούλμ έχουν αποτελέσει την επιτομή μιας αυτό-κριτικού τύπου, προσανατολισμένης στην έρευνα ψυχανάλυσης.

Οι ευχαριστίες μας απευθύνονται σε πολλούς συναδέλφους σε όλο το κόσμο, οι οποίοι αποτέλεσαν άμεση έμπνευση για εμάς. Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνουμε σε όσους, τόσο με τις κριτικές τους συμβουλές, όσο και με τη συνεργασία τους συνεισέφεραν στην αναθεώρηση της δουλειάς μας. Ως συγγραφείς υπεύθυνοι για αυτό το βιβλίο θα θέλαμε να δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στο γεγονός ότι αυτό δεν θα είχε τη σημερινή του μορφή, εάν δεν μας έπαιρναν ουσιαστικά από το χέρι σε

κάποιες περιπτώσεις συνεργάτες μας και εξωτερικοί συνάδελφοι, συνεισφέροντας σε ανεξάρτητα αποσπάσματα και επιχειρώντας διορθώσεις.

Είμαστε ευγνώμονες στον εκδοτικό οίκο Springer για την αφοσιωμένη τους υποστήριξη ιδιαίτερα όσον αφορά τις ποικίλες μεταφράσεις.

Ούλμ, άνοιξη 2016,

Horst Kächele